

**UCHWAŁA NR XVII/703/19
RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI
z dnia 11 grudnia 2019 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818), Rada Miejska w Łodzi

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2020, stanowiący załącznik do uchwały.

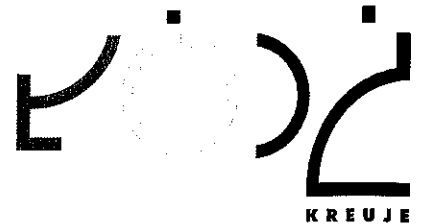
§ 2. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu, o którym mowa w § 1, przedkłada Radzie Miejskiej w Łodzi osoba upoważniona przez Prezydenta Miasta Łodzi w terminie do 30 czerwca 2021 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi**

Marcin GOŁASZEWSKI

Załącznik
do uchwały Nr XVII/703/19
Rady Miejskiej w Łodzi
z dnia 11 grudnia 2019 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2020

Opracowanie:

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Departament Polityki Społecznej

Urząd Miasta Łodzi

na podstawie programu opracowanego przez:

Dr n. hum. Elżbietę Korzeniowską

Dr n. hum. Krzysztofa Puchalskiego

Dr hab. n. hum. Jacka Pyżalskiego

Łódź 2019

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Przemoc w rodzinie i zjawiska powiązane – skala problemu	4
III.	Ewaluacja Programu - ocena działań i rekomendacje	7
IV.	Zasoby Miasta Łodzi do działań profilaktycznych i naprawczych	9
V.	Podstawy prawne	11
VI.	Cele programu	12
VII.	Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji	13
VIII.	Źródła finansowania programu	17
IX.	Literatura	17

I. Wstęp

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Do zadań własnych gminy należą w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Obszar działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyznacza Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020, którego głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w Polsce.

Przemoc w rodzinie jest problemem dotyczącym wiele grup społecznych. Ma ona charakter interdyscyplinarny i włącza do pracy przedstawicieli różnych środowisk, np. pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników.

Polski Kodeks karny zawiera osobny rozdział dotyczący przestępstw przeciwko rodzinie i opiece. Jednym z nich jest przestępstwo znęcania się nad rodziną - art. 207 Kodeksu karnego, który obejmuje zarówno znęcanie się fizyczne, jak i psychiczne. Zgodnie z tym artykułem, w przypadku uznania sprawcy winnym znęcania się nad osobą bliską, może zostać orzeczona kara do 5 lat więzienia lub nawet 10, gdy sprawca był szczególnie okrutny.

II. Przemoc w rodzinie i zjawiska powiązane – skala problemu

Z badań ankietowych pn. „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi” przeprowadzonych w 2018 r. przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „RoPSAN” Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim, wynika, że:

- w 4,9% rodzin łódzkich w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochodziło do przemocy fizycznej;
- w 7,4% rodzin łódzkich w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochodziło do przemocy psychicznej;
- 10,7% osób miało poczucie bycia ofiarą przemocy w rodzinie;
- 13,5% osób było świadkiem przemocy w dzieciństwie;
- aż 6,3% osób uważa, że istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają przemoc w rodzinie;
- 9,4% osób uważa, że to co dzieje się w rodzinie, także przemoc, jest jej wewnętrzną sprawą i nie należy się w to wtrącać;
- 77,3% osób uważa, że pomaganie ofiarom przemocy w rodzinie jest obowiązkiem każdego człowieka;
- w ocenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy 81,2% mieszkańców Łodzi uważa, że najbardziej mogą liczyć na pomoc opieki społecznej, w 78,6% na pomoc Policji.

Procedura „Niebieskie Karty” w województwie łódzkim i Łodzi

Dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi wskazują, iż w całym województwie w 2018 roku wszczęto 3.325 procedur „Niebieskie Karty”. Procedury wszczęte w Łodzi (Komenda Miejska Policji w Łodzi) stanowią nieco ponad 25% wszystkich procedur wszczętych w województwie łódzkim. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wyniosła 4.370 (3.355 kobiet, 511 mężczyzn i 504 osób małoletnich). Zatrzymano 1.479 osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (głównie mężczyzn – 1.423 osoby).

Według danych Komendy Miejskiej Policji w Łodzi w 2018 roku w 959 przypadkach realizowano procedurę „Niebieskie Karty” (w 2017 r. – 1.153). Ogółem 1.016 osób (w 2017 r. 1.227) to osoby, co do których istnieje podejrzenie, że były ofiarami przemocy (w tym: 793 kobiety, 87 mężczyzn i 136 małoletnich).

636 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie znajdowało się pod wpływem alkoholu, z czego 191 zostało doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia.

Zespół Interdyscyplinarny

W Łodzi funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele instytucji i podmiotów działających w obszarze problematyki przemocy domowej. Zadaniem Zespołu zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2018 roku do Przewodniczącej Zespołu wpłynęły 1.172 Niebieskie Karty (Policja – 1.045; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi - 97; Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi - 3; Oświata - 22; Ochrona Zdrowia - 5). W ramach podjętych działań:

- skierowano 107 zawiadomień o występowaniu w rodzinie problemu alkoholowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi;
- 616 osób, wobec których zachodziło podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie zostało skierowanych na terapię;
- w 344 przypadkach Zespół Interdyscyplinarny przekazał do Sądu wnioski o wgląd w sytuację dziecka;
- w 11 przypadkach nastąpiło odebranie dziecka rodzinie na wniosek pracownika socjalnego;
- Zespół Interdyscyplinarny przekazał do prokuratury 337 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie.

Najbardziej aktualne dane wskazują, że w 2019 roku podjęto w Łodzi 1.105 interwencji „Niebieskie Karty” (dane na dzień 30.09.2019 r.).

Bardzo ważnym działaniem służącym przerwaniu przemocy domowej jest odizolowanie sprawcy od rodziny. Decyzję w tej sprawie, obok sądu, może podjąć także prokuratura, tytułem środka zapobiegawczego (art. 275a Kpk). Dane pokazują, że to nadal ofiary przemocy opuszczają miejsce pobytu dla zapewnienia bezpieczeństwa sobie i dzieciom. W 2018 roku 133 osoby (65 kobiet i 3 mężczyzn) skorzystały z pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, w tym 65 dzieci.

Z danych Prokuratury Okręgowej w Łodzi wynika, że w 2018 r. w jednostkach prokuratury w Łodzi przeprowadzono 755 (901 - 2017 r.) postępowań karnych w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie, a 177 aktów oskarżenia skierowano do sądów. Skierowano 6 wniosków o warunkowe umorzenie postępowania karnego. Na tak dużą liczbę prowadzonych postępowań prokuratorzy wydali 31 nakazów (10 nakazów w 2015 r., 29 nakazów w 2016 r., 38 nakazów w 2017 r.) opuszczenia przez sprawcę przemocy lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z osobami pokrzywdzonymi. W 1 przypadku skierowano wniosek do sądu o przedłużenie ww. środka zapobiegawczego na dalszy okres (11 przypadków - w 2017 r.).

Sądy orzekające w sprawach o stosowanie przemocy wydały (na 144 sprawy, które wpłynęły) 131 wyroków skazujących. W 6 przypadkach sprawy umorzono, a w 45 orzeczono kary w zawieszeniu. Wydano 4 nakazy opuszczenia przez sprawcę przemocy lokalu

zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną (art. 39 pkt 2e Kk) oraz orzeczono w 49 przypadkach prace społecznie użyteczne w stosunku do sprawców przemocy.

Wydano 19 zakazów zbliżania się na określoną odległość sprawcy przemocy do osoby pokrzywdzonej (art. 39 pkt 2b Kk).

W 2019 roku na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi zostało wykonane badanie - Raport z badania „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” przez Pracownię Badawczo - Psychologiczną „MIRABO”. W badaniu brali udział uczniowie trzecich klas gimnazjów i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Łącznie badaniem zostało objętych 1946 uczniów łódzkich szkół.

Analiza danych wskazuje na wysoki poziom stosowania przemocy, zwłaszcza wśród chłopców. Wśród chłopców klas III gimnazjum 64,3% stosowało przemoc, natomiast w populacji chłopców klas II szkół ponadgimnazjalnych - 51,8%. W przypadku dziewcząt analogiczne odsetki były niższe i wyniosły odpowiednio 57,6% i 40,4%.

Istotny jest także fakt, że w klasach III gimnazjum - 70,4% i w klasach II szkół ponadgimnazjalnych - 59,3% uczniów stwierdziło, iż w roku poprzedzającym badanie było także ofiarami przemocy.

W badaniu z 2015 roku odsetek gimnazjalistów, którzy byli sprawcami przemocy był nieco niższy i wyniósł 55,2%. Zwiększyła się również grupa sprawców przemocy wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych z 50,3% w 2015 r. do 57,6% w 2019. W tym kontekście można stwierdzić, że w okresie ostatnich 4 lat w tym zakresie nie odnotowano żadnej poprawy sytuacji, a nawet jej niewielkie pogorszenie.

Do kategorii ofiar możemy zaliczyć 55,4% dziewcząt i 54,9% chłopców z trzecich klas gimnazjów. W II klasach szkół ponadgimnazjalnych ofiarą przemocy padło 39,5% dziewcząt oraz 42,2% chłopców. Zjawisko przemocy z perspektywy ofiar jest więc poważniejsze w gimnazjach. Warto podkreślić, iż odsetki nastolatków badanych w 2019 roku, którzy przyznali, że byli ofiarami przemocy były istotnie większe niż w 2015 roku. W populacji chłopców z III klas gimnazjów odnotowano wzrost o ponad 15% z 39,7% (2015 r.) do 54,9% (2019 r.). W grupie dziewcząt wspomniany wzrost odsetka ofiar przemocy przekroczył 50% (w 2015 r. - 36,2% zaś w 2019 r. - 55,4%). Istotne zmiany odnotowano również w starszej grupie badanych tj. wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W grupie dziewcząt odsetek tych, które uznały, że były ofiarami przemocy wzrósł w stosunku do wyników sprzed 4 lat i zwiększył się prawie o połowę - z 26,6% w 2015 r. do 39,5% w 2019 r.

Analizując wyniki tegorocznych badań i porównując je do wyników z 2015 roku dot. rozpowszechnienia doświadczeń związanych z cyberprzemocą możemy stwierdzić, iż w ciągu minionych 4 lat podwoił się odsetek młodzieży, doznającej różnych form cyberprzemocy.

III. Ewaluacja Programu - ocena działań i rekomendacje

Działania realizowane w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają zróżnicowany charakter i zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mogą być podzielone na następujące typy:

- 1) działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- 2) działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) działania korekcyjno-edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Zgodnie z przedstawionymi założeniami, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie obejmuje komplementarny zestaw działań zawierający:

- działania nakierowane na pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, poprzez: udzielanie specjalistycznego poradnictwa, prowadzenie grup wsparcia, udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania lub pobytu;
- działania skierowane do sprawców przemocy, zarówno dorosłych jak i nieletnich: zajęcia korekcyjno-edukacyjne, psychologiczne, psychologiczno-terapeutyczne, możliwość pobytu w hostelu dla sprawców przemocy;
- zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez różnorodne formy działań profilaktycznych i edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, podnoszenie świadomości społecznej w ramach akcji i kampanii społecznych oraz promowanie nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów społecznych, w tym mediacji także rodzinnych.

W 2019 roku eksperci zewnętrzni BD Center/Pracownia Badań Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie w składzie: Piotr Długosz, Mariusz Dzięglewski i Jadwiga Mazur, przeprowadzili ewaluację działań Miasta w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie realizowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MPPiRPA), Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii (MPPN) oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W ocenie ekspertów:

- poziom realizacji działań związanych z głównym celem Programu, jakim jest redukcja negatywnych konsekwencji przemocy oraz korygowanie funkcjonowania sprawców uznano za wysoki;
- istotnym elementem ochrony ofiar przemocy jest telefon zaufania, który umożliwia szybką diagnozę sytuacji i odpowiednią interwencję. W świetle danych sprawozdawczych liczba interwencji telefonicznych dotyczących przemocy wzrosła trzykrotnie (z 26 do 87), co może świadczyć o większej skuteczności tej formy wsparcia;
- w zakresie korygowania funkcjonowania sprawców przemocy działania obejmowały w kolejnych latach coraz mniejszą liczbę sprawców przemocy, przy utrzymującej się stosunkowo wysokiej liczbie ofiar korzystającej z poradnictwa;
- relatywnie mało środków przeznaczono na realizację działań związanych ze zwiększeniem świadomości społecznej na temat przemocy i sposobów jej przewyżnienia. Część tych działań finansowana była ze środków innych Programów (MPPiRPA, MPPN);
- jako satysfakcjonujący należy uznać stopień realizacji działań skierowanych do mieszkańców Łodzi w zakresie promowania konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie, prowadzenia warsztatów radzenia sobie z agresją oraz wspierania programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- w szerokim zakresie realizowano zadania, które adresowane były do ofiar przemocy, w szczególności promujące aktywne postawy tych osób wobec przemocy. Działania te realizowane były przez MKRPA i MOPS i obejmowały pracę zespołów orzecznich i zespołu interdyscyplinarnego. Liczba beneficjentów tych działań w poszczególnych latach wynosiła od 4 do 5 tys. osób;
- wachlarz działań objętych Programem jest bardzo szeroki. Realizatorzy nie zgłaszali istotnych trudności w realizacji zadań.

Przedstawione ustalenia dotyczące przemocy i zjawisk towarzyszących w Polsce, województwie łódzkim i mieście Łodzi stanowią, wraz z założeniami strategicznymi, punkt wyjścia do sformułowania rekomendacji dla Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2020.

1. Ważną grupą docelową są osoby i środowiska o niskim statusie społeczno-ekonomicznym i edukacyjnym, w której od lat występuje wysoka konsumpcja alkoholu, powiązana z aktami przemocy w rodzinie (dane „Niebieskie Karty”). W odniesieniu do tej grupy powinny być stosowane działania dostosowane do odbiorcy – między innymi nowoczesna praca socjalna i edukacja.
2. Istnieje potrzeba doskonalenia działań w zakresie wspierania i ochrony ofiar przemocy domowej.

3. Wskazane jest zwiększenie liczby inicjatyw edukacyjnych i kampanii społecznych w zakresie uwrażliwienia mieszkańców Łodzi na problemy związane z przemocą, w tym: przełamanie lęku ofiar przemocy przed korzystaniem z pomocy oraz dostarczenie rzetelnej informacji o instytucjach udzielających wsparcia.
4. Ważne jest wspieranie nauczycieli i pedagogów szkolnych, aby potrafili oni rozpoznać zjawisko przemocy i właściwie zareagować.
5. Istotną kwestią jest zwiększenie w ramach zajęć profilaktycznych i pracy wychowawczej nacisku na takie zjawiska jak cyberprzemoc i hejt w Internecie.
6. Działania powinny się skoncentrować nie tylko na reagowaniu na przemoc rówieśniczą, ale także na wspieraniu pozytywnych relacji między uczniami, szczególnie w kontekście edukacji zintegrowanej i częstej obecności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zespołach klasowych.
7. Większość oddziaływań profilaktycznych z zakresu przemocy rówieśniczej należy kierować do młodszej grupy nastolatków, ponieważ to właśnie oni częściej stosują przemoc.
8. Należy doskonalić działania służb społecznych zajmujących się przemocą, w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego.

IV. Zasoby Miasta Łodzi do działań profilaktycznych i naprawczych

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

W ramach swoich kompetencji Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych współpracuje z organizacjami pozarządowymi realizującymi działania prewencyjne w zakresie przemocy oraz korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie. We współpracy z organizacjami pozarządowymi, Wydział może zapewnić m.in. prowadzenie mediacji, w tym mediacji rodzinnych i udzielanie poradnictwa specjalistycznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi

W ramach swoich kompetencji Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zapewnia udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom - ofiarom przemocy w ramach rodzin zastępczych pełniących zadania pogotowia rodzinnego, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego lub we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ma możliwość organizowania zajęć profilaktycznych i edukacyjnych w świetlicach środowiskowych.

W Łodzi funkcjonują trzy tzw. niebieskie pokoje, czyli miejsca gdzie w bezpiecznych i przyjaznych warunkach można przesłuchiwać dzieci - ofiary lub świadków przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej. Jeden znajduje się w budynku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa, drugi w budynku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia i trzeci w Pogotowiu Opiekuńczym nr 1 przy ul. Krokusowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi organizuje funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wydział Edukacji

W ramach swoich kompetencji Wydział Edukacji ma możliwość organizowania działań profilaktycznych w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie promowania nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami. Współpracuje również z organizacjami pozarządowymi, które mogą zapewnić wsparcie w zakresie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego czy socjalnego, jak również prowadzić grupy wsparcia dla młodzieży dotkniętej zjawiskiem przemocy oraz prowadzić działania prewencyjne w zakresie przemocy oraz korekcyjno-edukacyjne dla nieletnich sprawców przemocy w rodzinie.

Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi

Placówka posiada zasoby do realizacji zajęć korekcyjno-edukacyjnych oraz programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem, udzielania pomocy psychologicznej w formie terapii indywidualnej, rodzinnej lub grupowej, jak również prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również niwelowania negatywnych skutków tego zjawiska, zwłaszcza skutków społecznych. Sfera różnego rodzaju poradnictwa, prowadzenie grup wsparcia, mediacji, to obszary, gdzie organizacje pozarządowe z sukcesem wypełniają zadania powierzone przez samorząd.

Zespół Interdyscyplinarny w Łodzi

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

V. Podstawy prawne

Obowiązek uchwalenia Programu wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).

Przy realizacji zadań zawartych w Programie zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690 i 1818).
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688, 1570 i 2020).
- 5) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924 i 1818).
- 6) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. poz. 259);
- 7) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1245);
- 8) uchwała Nr XXIV/570/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Polityki Społecznej 2020+ dla Miasta Łodzi – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”;
- 9) uchwała Nr LIX/1255/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia „Polityki zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+”.
- 10) uchwała Nr 76 Rady Ministrów z 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 (M.P. poz. 445).

VI. Cele programu

Cel I.	Zwiększenie świadomości społecznej nt. przemocy w rodzinie i sposobów jej przeciwdziałania oraz wzmacnianie postaw antyprzemocowych.
Cel II.	Redukcja negatywnych konsekwencji dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz korygowanie funkcjonowania sprawców.
Cel III.	Poprawa jakości działań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

VII. Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji

Cel I. Zwiększenie świadomości społecznej nt. przemocy w rodzinie i sposobów jej przeciwdziałania oraz wzmacnianie postaw antyprzemocowych	Działania	ilościowe wskaźniki realizacji	Koordynator/Realizator
1. Podnoszenie świadomości społecznej i promowanie aktywnych postaw wobec przemocy w rodzinie.		Liczba inicjatyw edukacyjnych (np. materiałów online, audycji, artykułów, plakatów, ulotek).	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
2. Propagowanie konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie, w tym procedur mediacji.		Liczba inicjatyw edukacyjnych skierowanych do mieszkańców, dotyczących konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie. Liczba przeprowadzonych mediacji.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / organizacje pozarządowe*
3. Prowadzenie warsztatów umiejętności radzenia sobie z agresją i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania jakichkolwiek form przemocy (profilaktyka uniwersalna).		Liczba inicjatyw edukacyjnych (np. kursów, szkoleń, materiałów online, materiałów drukowanych) skierowanych do przedstawicieli grup docelowych. Liczba przedstawicieli grup docelowych uczestniczących w różnych formach edukacyjnych dotyczących radzenia sobie z agresją.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / organizacje pozarządowe Wydział Edukacji / organizacje pozarządowe
4. Wspieranie aktywnych postaw osób doświadczających przemocy w rodzinie.		Liczba działań skierowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Liczba osób, które skorzystały z tych działań.	Zespół Interdyscyplinarny Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Wspieranie programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy.		Liczba programów skierowanych do dzieci i młodzieży. Liczba małoletnich uczestników, którzy skorzystali z programów.	Wydział Edukacji

*określenie realizatora „organizacje pozarządowe” dotyczy także podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Cel II. Redukcja negatywnych konsekwencji dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz korygowanie funkcjonowania sprawców	Działania	Ilościowe wskaźniki realizacji	Koordynator/Realizator
1. Organizowanie i prowadzenie różnicowanych form wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym poradnictwa (m.in.: medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego), zajęć psychologa z rodziną w kryzysie, grup wsparcia oraz zapewnienie możliwości wykonania obdukcji lekarskich dla osób dotkniętych przemocą.	Liczba instytucji świadczących poradnictwo na rzecz ofiar przemocy. Liczba ofiar przemocy, które skorzystały z poradnictwa.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / organizacje pozarządowe Wydział Edukacji / organizacje pozarządowe	
2. Prowadzenie i doskonalenie pracy socjalnej w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie.	Liczba środowisk objętych działaniami pracy socjalnej ze względu na przemoc.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
3. Doskonalenie wdrażania procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba inicjatyw na rzecz doskonalenia wdrażania procedury „Niebieskie Karty”.	Zespół Interdyscyplinarny w Łodzi	
4. Organizowanie i prowadzenie interwencji kryzysowej w sytuacjach przemocy w rodzinie.	Liczba podjętych interwencji kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej	
5. Wspieranie funkcjonowania telefonu interwencyjnego dla osób dotkniętych przemocą i świadków przemocy w rodzinie.	Liczba udzielonych interwencji telefonicznych na rzecz świadków i ofiar przemocy.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej	
6. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu.	Liczba ofiar przemocy w rodzinie, którym udzielono pomocy w związku z koniecznością opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / organizacje pozarządowe	
7. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom - ofiarom przemocy.	Liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia w związku z doświadczeniem przemocy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / rodziny zastępcze, placówki typu interwencyjnego	

<p>8. Prowadzenie placówki całodobowego pobytu dla dorosłych sprawców przemocy.</p>	<p>Liczba sprawców przemocy, którzy korzystali z placówki całodobowego pobytu.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej</p>
<p>9. Indywidualne i grupowe działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy (nieletnich, pełnoletnich) oraz psychologiczno-terapeutyczne.</p>	<p>Liczba godzin zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. Liczba sprawców przemocy, którzy wzięli udział w działaniach korekcyjno-edukacyjnych/ukończyli program. Liczba sprawców przemocy, którzy wzięli udział w programie psychologiczno-terapeutycznym/ukończyli program.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych / Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej Wydział Edukacji / organizacje pozarządowe</p>

Cel III. Poprawa jakości działań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie		
Działania	Ilościowe wskaźniki realizacji	Koordinator/Realizator
<p>1. Wzmacnianie kompetencji oraz współpracy kadry i instytucji/organizacji zajmujących się monitorowaniem i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez:</p> <p>a. rozwijanie wiedzy i umiejętności reprezentantów Zespołu interdyscyplinarnego, grup roboczych oraz innych organizacji/instytucji zajmujących się profilaktyką przemocy w rodzinie, z akcentem na przeciwdziałanie różnicowanemu typom zjawiska przemocy;</p> <p>b. wzmacnianie współdziałania instytucji/organizacji zajmujących się przemocą w rodzinie (w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”).</p>	<p>Liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy wzięli udział w zajęciach edukacyjnych.</p> <p>Liczba inicjatyw podjętych na rzecz współpracy instytucji/organizacji zajmujących się przemocą w rodzinie.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Wydział Edukacji</p> <p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny w Łodzi</p>
<p>2. Monitorowanie i ewaluacja działań realizowanych w ramach programu.</p>	<p>Liczba monitorowanych / wizytowanych placówek/organizacji/programów pod kątem ich jakości.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Wydział Edukacji</p>

VIII. Źródła finansowania programu

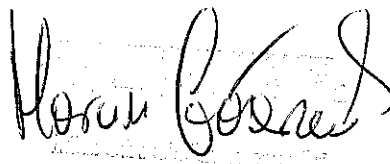
W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowane są zadania własne gminy wskazane w ustawie – i te zadania finansowane są z budżetu gminy. Środki na zadania administracji rządowej zlecane powiatowi, takie jak: „tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie”, „opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” oraz „realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” zapewnia budżet państwa.

IX. Literatura / źródła danych

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).
3. Statystyki Komendy Głównej Policji, Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi, Komendy Miejskiej Policji w Łodzi.
4. Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. poz. 445).
5. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi za 2018 rok.
6. Statystyka Prokuratury Okręgowej w Łodzi.
7. Statystyka Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi.
8. Statystyka Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi.
9. „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi”, badania ankietowe przeprowadzone w 2018 r. przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „RoPSAN” Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim.
10. Badania ewaluacyjne Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

przeprowadzone przez BD Center/Pracownia Badań Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, w składzie: Piotr Długosz, Mariusz Dzięglewski i Jadwiga Mazur - 2019 r.

11. Raport z badania „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” - badanie wykonane na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi przez Pracownię Badawczo - Psychologiczną „MIRABO”- 2019 r.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Katarzyna Górska". The signature is written in a cursive style and is positioned above a faint, dotted rectangular stamp.